

Тэма канферэнцыі даволі актуальная, бо зараз вельмі важна забяспечыць захаванне дакументальных помнікаў. Цяпер такое захаванне магчыма шляхам новых інфармацыйных тэхналогій, пераводам на лічбавыя носьбіты. У якасці інавацыйнага праекта на наступны год запланавана перавесці на лічбавыя носьбіты рэдкія кнігі, што дазволіць зняць многія праблемы, якія сёння існуюць пры карыстанні рэдкімі кнігамі і старадрукамі. Больш шырокае кола чытачоў зможа азнаёміцца і працаваць з такімі выданнямі. Прыкладам, нядаўна перавялі "на лічбу" Слуцкае Евангелле XII стагоддзя. Віктар Іосіфавіч выказаў спадзяванне, што ўдзельнікі канферэнцыі падзяляцца вопытам па захаванні дакументальных помнікаў, акрэсліць шляхі супрацоўніцтва. З аднаго боку, часам адной бібліятэцы, нават адной краіне, складана гэта зрабіць, а з другога боку, скаардынаваўшы намаганні, можна дасягнуць вынікаў у гэтай складанай рабоце.

У адпаведнасці з тэматыч-

З клопатам пра дакументальную спадчыну

У сувязі з IV Міжнароднымі кнігазнаўчымі чытаннемі "Новыя тэхналогіі ў захаванні дакументальнай спадчыны", якія праходзілі ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, адбылася прэс-канферэнцыя. Звяртаючыся да журналістаў, намеснік міністра культуры нашай краіны Віктар Кураш падкрэсліў, што Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь надае вялікую ўвагу развіццю бібліятэк. На сённяшні дзень у рэспубліцы налічваецца больш як 9,5 тысячы бібліятэк з агульным фондам 220 мільёнаў экзэмпляраў.

мен дакументамі, культурнымі каштоўнасцямі, копіямі з'яўляецца важным крокам на шляху рэалізацыі канцэпцыі сумеснага выкарыстання культурных каштоўнасцей краінамі паходжання і знаходжання, што дазваляе пазбегнуць многіх недарэчнасцей. Так, распачаты праект віртуальнай рэканструкцыі архіва Радзівілаў, які раскіданы па ўсім свеце. Яскравы прыклад выкарыстання высокіх тэхналогій для вяртання культурных каштоўнасцей — атрыманне копій архіва М. Кл. Агінскага (6 тысяч старонак дакументаў, якія захоўваюцца ў Маскоўскім архіве старажытных актаў). Таксама ажыццяўляюцца розныя іншыя праекты ў бібліятэчнай галіне, сферах літаратуры, музыкі...

Дырэктар Інстытута імя Гётэ ў Мінску Катрын Освальд-Рыхтэр зазначыла, што культурная спадчына кожнай нацыі ўяўляе сабой тую памяць, якую трэба захоўваць. І гэта патрэбна зрабіць як для сучаснікаў, так і для будучых пакаленняў. Інстытут прапагандуе культуру ва ўсіх яе напрамках. З Германіі на канферэнцыі

нымі кірункамі канферэнцыі адбылося выязное пасяджэнне секцыі "Нясвіж — культурны цэнтр Еўропы", падчас якога замежныя ўдзельнікі мелі магчымасць на ўласныя вочы пабачыць, як у Беларусі ставяцца да захавання гістарычна-культурнай спадчыны, як ідзе рэстаўрацыя (як вядома, ужо адбылося адкрыццё першай чаргі Нясвіжскага палаца і ён прымае наведвальнікаў). Правядзенне гэтай секцыі ў старажытным горадзе садзейнічае прыняццю сумесных рашэнняў па развіцці рэгіянальнага і міжнароднага супрацоўніцтва па захаванні дакументальнай і іншай культурнай спадчыны.

Дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Раман Матульскі зазначыў, што мэта канферэнцыі — падвесці вынікі і распрацаваць падыходы, якія адпавядаюць сучаснаму тэхналагічнаму ўзроўню развіцця як бібліятэкі, якую ён ўзначальвае, так і бібліятэк краіны і суседзяў па забеспячэнні захавання гісторыка-культурнай спадчыны. Калі размова ідзе пра захаванне, у большасці выпадкаў разумеюць выкарыстанне толькі тэхнічных сродкаў. Але ж трэба праводзіць і комплекс навуковых даследаванняў, якія вызначаць

і зніклыя кнігазборы, і самі дакументы. Бо гісторыя Беларусі няпростая, гэта гісторыя ўсёй Еўропы: войны, канфлікты, змяненне межаў... І кніжныя калекцыі, якія з'яўляюцца гонарам нашага народа, бясконца перамяшчаліся. Па-першае, лёс кнігі ў тым і заключаецца, каб яе пачытала як мага большая колькасць людзей. Але, па-другое, мінаюць стагоддзі, і хочацца, каб хоць адзін экзэмпляр быў на радзіме аўтара. Вядома ж, канчатковая мэта — вяртанне як мага большай колькасці помнікаў гісторыі і культуры на радзіму: вяртанне як у рэальным выглядзе, так і ў выглядзе электронных копій, стварэнне электронных і лічбавых бібліятэк. Менавіта гэтыя пытанні і абмяркоўваліся на канферэнцыі.

Сярод прысутных мерапрыемства — супрацоўнікі бібліятэк усіх узроўняў, студэнты, выкладчыкі, культуролагі, гісторыкі. Прыемна, што ў канферэнцыі бралі ўдзел прадстаўнікі каля дзесятка краін: Расіі, Вялікабрытаніі, Германіі, Польшчы, Літвы, Чэхіі, Азербайджана... З блізкімі суседзямі сустрэчы адбываюцца даволі часта, а з аддаленымі краінамі, нават даволі далёкімі, прыкладам,

браў удзел Ашары Алі Акбар, саветнік па культуры прэзідэнта Ірана, генеральны дырэктар Арганізацыі дакументацыі і Нацыянальнай бібліятэкі Ісламскай Рэспублікі Іран.

Раман Сцяпанавіч таксама падкрэсліў, што асаблівае мерапрыемства — пасяджэнне адной з секцый ("Нясвіж — культурны цэнтр Еўропы"), якое адбылося ў Нацыянальным гісторыка-культурным музеі-запаведніку "Нясвіж". Было б добра, каб гэта быў не проста музей і турыстычны цэнтр, а каб у палац вярнулася бібліятэка Радзівілаў. Таксама для ўдзельнікаў канферэнцыі ладзілася культурна-прафесійная праграма. Яны наведлі шэраг выставак, звязаных як з беларускай нацыянальнай культурай, развіццём праваслаўя, так і з мастацтвам кнігі на прасторы СНД, і III Міжнародны фестываль пейзажу, прысвечаны творчасці В. Цвірка. На прэзентацыйнай сесіі прадстаўлялася інфармацыйная прадукцыя такіх вядомых сусветных выдавецтваў, як Emerald Group Publishing (Вялікабрытанія), ЗАТ "КОНЭК" (Расія) і інш., а таксама электронныя інфармацыйныя рэсурсы Інстытута імя Гётэ ў Мінску.

А яшчэ Раман Матульскі раскажаў пра дзейнасць Некамерцыйнага Партнёрства "Бібліятэчная Асамблея Еўразіі" (утворана ў 1992 годзе), кіраўніком якога ён з'яўляецца.

Саветнік бюро ЮНЕСКА ў Маскве Марыус Лукашунас прадставіў невялікую дэлегацыю бюро на чале з яго дырэктарам Бадарчам Дэндзевым і адзначыў, што нездарма пытанні новых тэхналогій абмяркоўваюцца ў такой выдатнай новай бібліятэцы. Праблемы, якія закраналіся на канферэнцыі, звязаныя як з захаваннем, так і з магчымасцю карыстання дакументамі. ЮНЕСКА ў гэтай сувязі мае дзве праграмы: "Інфармацыя для ўсіх" і "Памяць свету". Адзін з асноўных кірункаў супрацоўніцтва — прыцягнуць належную ўвагу да ўсяго, так бы мовіць, "файла" Радзівіліяды, які намінаваны на ўключэнне ў праграму "Памяць свету".

Уладзімір Шчасны, старшыня Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА, засяродзіў увагу на тым, што ў наш час, калі шматлікія дзяржавы набылі суверэнітэт, як ніколі актуальным паўстае пытанне пошуку і захавання дакументальнай спадчыны. Аб-

судзіў Германіі на канферэнцыі прысутнічалі два эксперты: Ёрн Зіглершміт (прадстаўнік Бібліятэчнага сервіснага цэнтра Бадэн-Вюртэмберг) і Вольфганг Фруаўф (упаўнаважаны па пытаннях захавання фондаў Саксонскай зямельнай бібліятэкі — Дзяржаўнай і універсітэцкай бібліятэкі Дрэздэна). Яны прадставілі свае меркаванні па тэме канферэнцыі.

Сярод арганізатараў IV Міжнародных кнігазнаўчых чытанняў "Новыя тэхналогіі ў захаванні дакументальнай спадчыны" — Міністэрства культуры нашай краіны, Нацыянальная бібліятэка Беларусі, Інстытут імя Гётэ ў Мінску, Нясвіжскі райвыканкам...

На секцыях чытанняў з дакладамі выступіла каля 50 чалавек. Абмяркоўваліся пытанні сучаснага стану і перспектывы выкарыстання новых інфармацыйных тэхналогій у дзейнасці бібліятэк, музеяў, архіваў па захаванні дакументальнай спадчыны, разглядаліся інавацыйныя падыходы ў абслугоўванні карыстальнікаў, заснаваныя на новых тэхналогіях і сецевым узаемадзеянні з іншымі бібліятэкамі ды інфармацыйнымі цэнтрамі.

Віктар КАВАЛЁЎ

Фота аўтара